

10. A co můžete udělat vy?

Smyslem této výstavy je poskytnout důležité informace a motivaci k tomu, abychom se k přírodě chovali lépe a produkovali pokud možno co nejméně odpadů, ty nutně vznikající v maximální míře recyklovali a zbytek co nejšetrněji likvidovali.

Asi si občas kladete otázku, zda vůbec může jednotlivec společenské trendy výrazně ovlivnit. Zda má smysl jednat jinak, když se 90 % dalších lidí bude chovat pořád stejně a tím pádem se váš změněný postoj nijak neprojeví.

Dobrá zpráva je, že to samozřejmě smysl má – někdo musí začít, ostatní se časem přidají, třeba pod tlakem měnicího se společenského vědomí nebo i měnicích se zákonů. Ale bude to ještě nějaký čas trvat – jediným koncepčním a skutečně funkčním řešením může být snad jen komplexní ekologická daňová reforma, která nastaví parametry pro „neviditelnou ruku trhu“ tak, že se začne vyplácet chovat se k životnímu prostředí ohleduplně. Do ceny výrobků a služeb tak bude zahrnuta alespoň malá část prakticky nevyčísitelných externích nákladů hypoteticky potřebných k odstranění škod na životním prostředí vzniklých v souvislosti s tvorbou HDP.

Dle zákona o odpadech musí každý předcházet vzniku odpadu, omezovat jejich množství, přednostně odpad materiálově využít před jeho energetickým využitím a odstraněním. Producentem komunálního odpadu jsou dle téhož zákona města a obce. Především ony by tedy měly zajistit, aby komunální odpad byl přednostně materiálově využit – recyklován. Bohužel, možnost třídít listí, trávu či kuchyňské odpady mají občané pouze několika málo obcí. Přitom BRO tvoří asi 40 % komunálního odpadu!

Co dobrého tedy můžete udělat?

Jako občan:

- šířit osvětu – třeba prostřednictvím zde uvedených odkazů na www stránky;
- žádat zastupitele a starostu, aby podnikli kroky ke zdokonalení odpadového hospodaření obce, příp. sami kandidovat do zastupitelstva a prosazovat lepší odpadovou politiku;
- jít příkladem;
- bránit plýtvání – doma i na pracovišti;
- předcházet vzniku odpadů – kupovat jen zboží v ekologickém obale, větší balení ap.;
- kompostovat bioodpad – ať už na zahradě, nebo třeba na sídlišti dohromady se sousedy.

Jako zastupitel či starosta můžete:

- šířit osvětu mezi občany obce;
- zařídit, aby se vyplatilo třídít a kompostovat odpad – zavést známkový systém, pytlový sběr (přes čárové kódy), přispívat občanům na nákup kompostérů, slevit z poplatku za svoz odpadů ap.;
- zavést občanům dostupný systém tříděného sběru biologicky rozložitelných odpadů

(BRO), které tvoří skoro polovinu komunálního odpadu a dají se přitom snadno kompostovat (odvoz vytríděného bioodpadu přímo od domů a bytů může zajistit např. místní farmář);

- na úrovni mikroregionu vybudovat síť sběrných dvorů dostupnou občanům všech obcí zdarma, resp. snažit se řešit integrovaný systém odpadového hospodářství vůbec (vč. budování obecních kompostáren, bioplynových stanic ap.) a to za peníze získané z evropských fondů.

Jako úředník:

- šířit osvětu, poradní servis občanům (kam s odpadem);
- informovat starosty a další zájemce o možnostech, které dnes podle zákonů mají;
- inspirovat mikroregiony k realizaci řešení integrovaných systémů nakládání s odpady;
- informovat o dobrých příkladech (obce, firmy);
- podporovat výměnu zkušeností (metodiky, semináře, weby...);
- důsledně monitorovat černé skládky a postihovat jejich původce;
- aktivně vyhledávat odběratele vyseparovaných druhotných surovin;
- rozšiřovat informace o tom, jak je s odpady dále nakládáno.

MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ

Do roku 2013 budou do ČR proudit miliardy korun z evropských fondů (17 mld. Kč jen na odpady). Mnoho z nich bude určeno i na výše uvedené projekty – rozmyslete si (třeba na úrovni mikroregionu), co vlastně potřebujete, zpracujte projekt a požádejte o peníze – je velká pravděpodobnost, že prostředky obdržíte a podaří se vám zdokonalit obecní odpadové hospodářství.

KONKRÉTNÍ ZDROJE

Pro obce: Státní fond životního prostředí – operační program ŽP: Prioritní osa 4 – Kvalitní nakládání s odpady (integrované systémy nakládání s odpady; systémy odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady; zařízení na úpravu nebo využívání odpadů, zejména na třídění, úpravu a recyklaci odpadů; rekultivace starých skládek a odstranění nepovolených skládek).

Pro podnikatele: Ministerstvo zemědělství – rozvoj venkova (EAFRD, osa III – opatření III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy – výstavba a modernizace bioplynových stanic, kotelen a vytopen na biomasu).

Krajské grantové programy – podpora zpracování žádosti do EAFRD, studie proveditelnosti, projektové dokumentace kompostárny, výtopny na biomasu, čistírny odpadních vod apod.

VÍTE, ŽE...

město Hradec Králové přispívá domácnostem 500 korun na nákup kompostéru, příp. je zapůjčuje zdarma, Havlíčkův Brod je občanům prodává za třetinovou cenu?

INTERNETOVÉ ADRESY:

Finanční zdroje –
www.sfzp.cz
www.szif.cz

Další informace na www.calla.cz/odpady

Calla – ruka podaná přírodě